Katalog över spanska småfjärilar

Vives Moreno, A. 1992. *Catalogo sistematico y sinonimico de los Lepidopteros de la Peninsula Iberica y Baleares (INSECTA: Lepidoptera).* – Ministerio de Agricultura Pesca y Alimentación. Madrid. 378 sidor. ISBN 84-7479-904-X. Pris 6.000 pts.

Spanien (och i viss mån Portugal) har under det senaste halvseklet haft en rad namnkunniga lepidopterologer och genom deras idoga arbete i fält och vid skrivmaskinen (numera ordbehandlaren) har kunskap spritts om den rika och intressanta faunan på Iberiska halvön. Två personer, som särskilt bör nämnas, är R. Agenjo († 1984) och M.R. Gómez Bustillo († 1985). Båda gav bl a ut kataloger över de spanska "storfjärilarna" (helt eller familjevis). Dessa kataloger fick en vid spridning, även långt utanför Spanien och Portugal. Men tills helt nyligen fanns ingen heltäckande katalog över spanska "småfjärilar" (Mikrolepidoptera). Denna brist är nu avhjälpt genom det anmälda verket, sammanställt av den produktive A. Vives Moreno från Madrid.

På de inledande 11 sidorna ger författaren en bred översikt över artbegreppet. En mängd viktiga verk nämns varvid olika historiska och nutida åsikter redovisas. De olika skolorna i fråga om evolution och klassifikation av de högre kategorierna tas upp, men även begreppen underart, överart och "semi-art" behandlas. Författaren redogör för artbildningens olika mekanismer, och han redovisar också de problem som taxonomen stöter på då det gäller att bedöma innebörden av morfologiska variationer. Fenomenet hybridisering förklaras där konkreta exempel belyser taxonomens bekymmer. Dessa inledande avsnitt spänner över många företeelser avseende taxonomin i vid mening och blir av nödvändighet ganska kortfattade. Ändå är de så informativa att man måste beklaga, att författaren inte velat ge en engelsk version vid sidan av den spanska. Uppläggningen kunde med fördel ha liknat den i den svenska katalogen "Catalogus Lepidopterorum Sueciae". Någon statistik har inte författaren presenterat men en snabb uppskattning av bokens innehåll tyder på att ca 2700 taxa mellan ordning och släkte och ca 8000 art- och underartstaxa är upptagna, synonymer inräknade. Då endast knappt 3000 goda småfjärilsarter hittills är kända från Spanien och Portugal inses, att det trots allt producerats en mängd synonymer, men naturligtvis har bara en bråkdel av dessa grundats på exemplar insamlade på den Iberiska halvön.

Efter katalogdelen följer en litteraturlista, omfattande inte mindre än 33 sidor. Även denna lista är av stor betydelse då det gäller att söka vidare efter ett önskat originalverk. I slutet av boken finns två register, ett för släkten och taxa däröver, och ett för arter och underarter.

På grund av det stora antalet arter och den kompletta listan av synonymer har katalogen blivit relativt omfattande. Som en service till läsaren kunde man kanske ändå ha önskat sig en litteraturlista som strukturerats så att viktigare arbeten inom varje släkte eller familj redovisats.

Utan tvekan är avsikten med katalogen inte bara att betjäna en månghövdad skara spanska fjärilsamlare, utan också intresserade i utlandet. Även om katalogen har störst intresse för de inhemska entomologerna är den av stort värde för andra, då den innehåller den senaste nomenklaturen – med betoning på *den senaste*! Man kan emellertid nu konstatera att stabiliteten hos nomenklaturen har ökat alltmer. Dock återstår åtskilliga typundersökningar, som tveklöst kommer att medföra en del namnändringar. A. Vives Moreno har gjort ett fantastiskt arbete som sammanställt denna katalog. Den är ett viktigt led i en framtida europeisk katalog över småfjärilarna.

Bengt Å. Bengtsson